

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Borza János ügyvéd (fél címe 1) által képviselt I.rendű felperes neve(I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve(II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek, a Kuczorné dr. Mészáros Sarolta ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen öröklésre érdemtelenség megállapítása iránt indított perében a **Székesfehérvári** Törvényszék 2014. december 11. napján meghozott 30.P.20.617/2013/48. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 53. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes fizetési kötelezettségét 5.000.000 (Ötmillió) forint és annak 2010. május 27. napjától megítélt kamatára felemeli.

Az I. rendű felperest elsőfokú perköltség, illeték és állam által előlegezett költség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 250.000 (Kétszázötvenezer) forint perköltséget.

Az állam által előlegezett és viselt költséget 129.540 (Százhuszonkilencezer-ötszáznegyven) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az I. rendű felperes által le nem rótt 160.000 (Százhatvanezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperesnek két gyermeke született, a II. rendű felperes és az alperes édesapja, **K.T.**. Az alperes érzelmi kapcsolatot létesített **B.R.-rel**, mely kapcsolatot apja **K.T.** és az I. rendű felperes is elleneztek.

2010. május 25-én az alperes és **B.R.** elhatározták, hogy az alperes apját, **K.T.**-t megölik, hogy ne álljon kettőjük közös életének útjába. Azt tervezték, hogy álmában megfojtják őt, ezért **B.R.** elrejtőzött **K.T.** lakásában. Miután **K.T.** szobájában lefeküdt és elaludt, **B.R.** bement a szobájába és megpróbálta őt megfojtani, aki azonban ellenállt. Az alperes **B.R.** kérésére kést vitt be neki, majd onnan távozott. **B.R.** **K.T.**-t késsel többször megszúrta, aki ennek következtében meghalt. Az alperes és **B.R.** ellen a **Sz.** Törvényszék előtt **ügyszám** alatt indult eljárás. A **Sz.** Törvényszék 2012. május 2. napján meghozott **ügyszámú**

és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2013. március 6. napján meghozott **ügyszámú** ítélete szerint **B.R.** emberölés bűntettében bűnös, melyért 17 évi fegyházbüntetésre ítélték. Az alperes bűnösségét bűnsegédként elkövetett emberölés bűntettében állapította meg és őt 10 évi fegyházra ítélte.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes apja után a terhére elkövetett bűncselekmény miatt az öröklésre érdemtelen, ezért az öröklésből kiesett. Az I. rendű felperes módosított keresetében az alperest 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak 2010. május 27. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére is kérte kötelezni. Kártérítési igénye ténybeli alapjaként előadta, hogy **K.T.** nevű gyermeke vele élt egy városban, ő volt a legfőbb támasza, aki mindenben segítette. Elvesztése, és az, hogy őt unokája az alperes ölte meg, a felperes számára feldolgozhatatlan fájdalom, ami pszichésen és fizikailag is teljes mértékben megviseli. A fia sérelmére elkövetett súlyos bűncselekmény súlyosan sérti a felperes személyiségi jogait, elveszítette támaszát, élete rendkívüli módon megnehezült és a társadalmi életben való részvétele is akadályozottá vált. Az alperes cselekménye sértette a felperes testi épségét és egészségét.

Az alperes a keresetek elutasítását kérte. Az I. rendű felperes kártérítési követelésével összefüggésben először vitatta annak jogalapját és összezszerűségét is. Utóbb az I. rendű felperesi követelés jogalapját nem vitatta, annak összezszerűségét azonban eltúlzottnak ítélte meg.

A 2013. június 13. napján meghozott **ügyszámú** részítéletével az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a **Sz.-n** 2010. május 26. napján elhunyt **K.T.** örökhagyó után az öröklésre érdemtelen, ezért az öröklésből kiesett. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek egyetemlegesen 200.000 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 900.000 forint kereseti illetéket. Mivel a felek a részítélet ellen fellebbezést nem terjesztettek elő, az 2013. július 12. napján jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 3.000.000 forintot és annak 2010. május 27. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal, 2013. július 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak 300.000 forint illetéket és a bíróság gazdasági hivatalának felhívására 54.102 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a le nem rótt illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint az I. rendű felperes kártérítési igénye részben alapos. Az alperes a kártérítési igény jogalapját nem vitatta és köztudomású tény, hogy a hozzátartozó elvesztése nem vagyoni hátrányt okoz. A nem vagyoni kár körében az általános szabályok szerint a károsultnak kell bizonyítania az életminőségében bekövetkezett változást, az adott esetben a szeretett személy elvesztése miatti pszichés károsodását. A kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultnál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségében beállt negatív irányú változást, másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, melynek során figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a károkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói

gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is.

Az alperes vitatta, hogy apja halála miatt az I. rendű felperes életminősége az általa megjelölt körben és mértékben romlott. Ezzel szemben az I. rendű felperesnek azt az állítását, hogy fiával szoros és jó viszonyban állt, vele napi rendszerességű kapcsolata volt, alátámasztotta **S.B.F.-né** tanúvallomása. A tanú vallomása szerint, az I. rendű felperes fiára támaszkodott, fia segítette őt, mindennap látogatta, segített neki a házimunkában, így különösen a nehezebb munkák elvégzésében. Az I. rendű felperesnek másik fiával, a II. rendű felperessel nem volt ilyen szoros a kapcsolata a lakóhelyük közötti távolságra figyelemmel.

Vitatta az alperes azt is, hogy a felperes emberi kapcsolatai beszűkültek. E tekintetben **S.B.F.-né** tanú vallomása szintén az I. rendű felperes előadását erősítette meg. Vallomásából kitűnően az I. rendű felperes fia haláláig heti háromszor végzett tevékenységet a **M.-nél**, mellyel fia halálát követően felhagyott és csak kéthetente a lelki napokra, illetve alkalmanként a vezetői megbeszélésekre megy el. Megerősítette azt is, hogy az I. rendű felperesnek fia halála előtt élénk társadalmi élete volt, sok emberrel találkozott, utazott és kiállításokra járt, melyekkel fia halála után szintén felhagyott. Ugyanakkor az I. rendű felperes azt nem tudta bizonyítani, hogy fia halála testi épségét sértette. A beszerzett orvosszakértői véleményből megállapítható ugyanis, hogy a felperesnél testi épségében az utóbbi években romlás, változás nem következett be. Azt sem bizonyította az I. rendű felperes teljes körűen, hogy a mindennapi életvitellel járó tevékenységek elvégzéséhez rendszeres segítségre szorul, amit korábban elhunyt fia nyújtott részére, és azt jelenleg csak külső segítséggel tudja biztosítani. A perben beszerzett orvosszakértői vélemény szerint a felperes koránál jobb fizikai állapotban van, a mindennapi élet teendőiben segítségre nem szorul, korára való tekintettel azonban időszakos segítségre szorulhat. Azt az alperes sem vitatta, hogy apja az I. rendű felperes részére nyújtott segítséget, a komolyabb kerti munkákat elvégezte, illetve autóval szállította. Életszerű és a szakértői vélemény alapján is megállapítható, hogy a nagyobb fizikai erőfeszítést igénylő munkákban az I. rendű felperes segítségre szorul, melyet részben a II. rendű felperes és gyermekei, részben pedig külső személyek tudnak részére biztosítani. **S.B.F.-né** tanú vallomásából kitűnően a felperest a bevásárlásokban a II. rendű felperes, a kert gondozásában pedig részben szomszédai, illetve a II. rendű felperes nyújt neki segítséget, az **a.-i** nyaraló gondozását pedig fizetett segítség útján oldja meg. Mindezekre tekintettel az I. rendű felperes fia elvesztése folytán elszenvedte azt a hátrányt, hogy a nagyobb erőfeszítést igénylő munkákban, illetve a közlekedésben a vele szoros, napi kapcsolatban álló családtagja segítsége helyett részben külső segítséget kell igénybe vennie.

A feltárt adatok egyértelműen és teljes mértékben alátámasztották az I. rendű felperesnek azt az állítását, miszerint fia halála pszichésen erősen megviselte. **S.B.F.-né** tanú vallomása szerint az I. rendű felperes lelkileg összeomlott, korábbi nyüzsgő társadalmi életével felhagyott, csak altatóval tud aludni, naponta emlegeti a fiát és a történeteket. Hangulata rossz, leginkább csak vegetál, semmi sem tölti ki a napjait, életkedvét elvesztette, rendszertelenül étkezik. Az igazságügyi pszichológus szakértő véleményében megállapította, hogy az I. rendű felperes számára fia halála nagyon súlyos pszicho-traumát jelentett, amelyet nem tudott feldolgozni, jelenleg is folyik az intenzív gyász munka és egész élete fájdalma, vesztesége köré szerveződik. Támasz és biztonságigényét fia elégítette ki, így ezen igények jelenleg kielégítetlenek, úgy érzi, hogy teljesen magára maradt, helyzetét reménytelennek ítéli, jövőképe szorongással telített. Az alperes vitatta a pszichológus szakértői vélemény megalapozottságát arra hivatkozással, hogy az szubjektív elemeket tartalmaz. A szakértő véleményét fenntartotta és akként nyilatkozott, hogy véleménye tesztvizsgálati eredményeken alapul. Az elsőfokú bíróság az alperes által a szakértői véleménnyel szemben

emelt kifogásokat nem találta megalapozottnak, figyelemmel arra is, hogy az alperes nem jelölte meg konkrétan, hogy a szakvélemény mely megállapítását milyen módon véli szubjektívnek. Az elsőfokú bíróság a szakértő véleményét aggálytalannak ítélte meg, melynek szakmai következtetései a perben feltárt adatokkal egybevágóak. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az I. rendű felperes nem tesz meg minden tőle elvárható lelki egészségének helyreállítása érdekében, így nem vesz igénybe pszichoterápiás segítséget, és tartózkodik a gyógyszerek szedésétől. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperesnek ez a magatartása korára és társadalmi felfogására figyelemmel terhére nem róható.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperest ért nem vagyoni hátrány - biztonságot nyújtó támaszának és segítségének elvesztése, fia halála miatt őt ért pszichés trauma és kóros gyászreakció - mértékével 3.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést látott arányban állónak, arra is figyelemmel, hogy számára nyilvánvalóan különösen nagy fájdalmat jelent az a tény, hogy fiát az általa is nevelt és szeretett unokája közreműködésével elkövetett, különösen kegyetlen bűncselekmény folytán veszítette el. A kifejtettek alapján ezért az elsőfokú bíróság az alperest 3.000.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére kötelezte, annak 2010. május 27. napjától kezdődően a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamatával és ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Az I. rendű felperes nagyobb részben, 62,5%-ban pervesztes, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megtérítésére. Az ügyvédi munkadíjat az elsőfokú bíróság a pertárgy értékére, valamint a jogi képviselő által kifejtett tevékenységre és a felmerült költségekre figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és a (6) bekezdése alapján állapította meg. Ezen túlmenően az I. rendű felperest a Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján pervesztessége arányában kötelezte a le nem rótt kereseti illeték, valamint állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére. A Pp. 81. § (2) bekezdésében, illetve az Itv. 62. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazására nem látott lehetőséget, mert az I. rendű felperes követelése az ítéletben javára megállapított összegnek több mint kétszeresét teszi ki, így az eltúlzottnak minősült. Az I. rendű felperes pervesztességével arányban álló le nem rótt eljárási illetéket, valamint az állam által előlegezett szakértői költséget a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatva, a részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 5.000.000 forintra és annak 2010. május 27. napjától járó kamataira emelje fel, továbbá az alperest kötelezze a perköltség megfizetésére. Amennyiben az ítélet tábla a felperesi követelést teljes mértékben nem látja megalapozottnak, úgy a Pp. 81. § (2) bekezdésére figyelemmel kötelezze az alperest a teljes perköltség megfizetésére, mert az I. rendű felperes által követelt összeg nyilvánvalóan nem volt eltúlzott. Másodlagosan alkalmazza az Itv. 62. § (2) bekezdésében foglaltakat és részleges pervesztessége ellenére is mellőzze az I. rendű felperes illeték fizetésére kötelezését.

A fellebbezés indokai szerint az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a jogsértést a többlétszerelemként értékelendő tényekkel együtt megállapította azzal, hogy a kártérítési igény vonatkozásában olyan körülmény nem merült fel, ami a kártalanítás lehetőségét kizárná. A tényállást helyesen állapította meg, ugyanakkor tévedett amikor azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes testi egészségének sérelmét, illetőleg az azokban bekövetkezett változást, romlást bizonyítani nem tudta, továbbá azt sem bizonyította teljes körűen, hogy a mindennapi életvitellel járó tevékenységek végzésében rendszeres segítségre szorul. A kártérítés mértékének megállapításánál az I. rendű felperes által elszenvedett súlyos pszicho-trauma

létét elfogadta, azonban vitatta, hogy testi egészségét fia halála sértette volna. Ezt arra alapította, hogy testi betegségeiben az utóbbi években romlás, változás nem következett be, sőt az orvosszakértői vélemény szerint koránál jobb fizikai állapotban van, a mindennapi élet teendőiben segítségre nem szorul, csupán a nagyobb fizikai erő kifejtést igénylő munkák esetében szükséges részére segítség. Az elsőfokú bíróságnak a hivatkozott megállapításai részben nem kellően megalapozottak, mert a testi egészség fizikai és pszichikai egészséget jelent. A pszichikai egészség megromlása feltétlenül kihat a fizikai egészségre is, mint ahogy a fizikai egészség romlása kihat az adott személy pszichés állapotára, ezért összességében, egységében kell vizsgálni az egészséget, ami csak részben történt meg az elsőfokú bíróság részéről. A pszichológus szakértő véleményében rögzítette, hogy az I. rendű felperes gondolkodása, érdeklődési köre fájdalmára, veszteségére, problémáira beszűkült, jövőképe szorongásokkal telített, fokozott támaszigény mutatkozik, ami nem megfelelően kielégített, nagyon fontos lenne számára egy domináns személy biztonságot nyújtó irányító támogatása, emberi kapcsolatai beszűkültek, hangulata depressziós, nyomott, veszteségélményét feldolgozni nem tudja, a gyászmunka jelenleg is intenzíven folyik. Az I. rendű felperes számára fia halála egy nagyon súlyos pszichotraumát jelentett, egész élete fájdalma, vesztesége köré szerveződik, nagyon kevés örömforrása van, úgy élte meg az esetet, hogy teljesen magára maradt, helyzete reménytelen. További súlyos megállapítás a szakértői véleményben, hogy az I. rendű felperes lelkiállapotában spontán javulás nem várható, pszichoterápiás támogatása indokolt lenne, ugyanis magámaradottságával kapcsolatos szorongásait szükség lenne oldani.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság döntésénél a pszichológus szakértő megállapításait figyelembe vette, azonban a két szakértői vélemény által közölt tényeket nem értékelte együttesen és kellő súllyal. Nagyon lényeges, hogy a feltárt mérlegelendő körülmények mellett fokozottabban tekintettel kell lenni arra is, hogy az I. rendű felperes egészségi állapotában beállott károkozás hátrányos következményei nem egyszeriek, hanem tartósan fennmaradnak, ezek a mindennapi életét folyamatosan megnehezítik, élettevékenységét jelentősen korlátozzák. E szubjektív tényezők a nem vagyoni kártérítés kompenzációs céljához kapcsolhatóak és lényegében azt hivatottak meghatározni, hogy egy adott esetkör kapcsán mennyiben éri kisebb vagy nagyobb sérelem a sértettet, mint általában véve a társadalom tagjait.

Kimondatlanul ugyan, de az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak az alperes által is hangoztatott körülménynek, hogy az I. rendű felperes 84 éves. Általában a hasonló jellegű kártérítési perekben hangsúlyos feltételként szerepel az életkor arra hivatkozással, hogy a fiatalkorban elszenvedett hátrány valós mértéke még megbecsülhetetlen, a személyiség még kifejletlen, aminek eredményeként az elszenvedett károk lényegesen súlyosabbak lehetnek, mint amilyenek tűnnek. A felperesi álláspont szerint, az I. rendű felperesnek ezen idős korban elszenvedett hátránya idős életkora ellenére hasonlóan a fiatal korhoz, ugyancsak megbecsülhetetlen. Nem értékelte továbbá az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy az I. rendű felperes fiát oly módon vesztette el, hogy meggyilkolásában unokája bűnsegédi magatartással vett részt oly módon, hogy ő adta a gyilkos kezébe azt a kést, amellyel apját megölték. Az alperes nevelésében, gondozásában, színvonalas életkörülményeinek megteremtésében az I. rendű felperes is részt vett. Mindezekre tekintettel szakértői vélemény nélkül is köztudomású tényként rögzíthető, hogy iszonyatos azzal a tudattal élni, hogy az I. rendű felperes gyermekét lánya, az unoka ölte meg, ami életkorában hatványozottabb sérelemmel jár. Ez számára szinte feldolgozhatatlan, amit tovább erősít idős életkora. Ez a cselekmény olyan fájdalmat okozott számára, amelyet kompenzálni teljesen szinte lehetetlen. Az ítélezési gyakorlat és a jogalkotás is abba az irányba halad, hogy a nem vagyoni károk területén kiemelkedő jelentősége van a fájdalomnak, köztük a lelki fájdalomnak, és a nem vagyoni kártérítésnek az elszenvedett fájdalom ellensúlyozására is alkalmasnak kell

lennie. Önmagában véve az időskor is külön indokolja az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeg megemelését, ami semmiképpen sem eltúlzott az eset összes körülményeire tekintettel. A megemelt kártérítési összeg sem fogja pótolni az I. rendű felperes elhunyt fiát, továbbá az általa hosszú éveken keresztül szeretettel nevelt unokájának a bűncselekményben való közreműködés miatti elvesztését. Az I. rendű felperes fájdalmát külön fokozza az a körülmény is, hogy az alperes, aki tőle egész életében csak jót és támogatást, szeretetet kapott, semmilyen megbánást nem tanúsított és az I. rendű felperessel szemben vagyoni jogi pereket kezdeményezett. Az alperes megfelelő vagyonnal rendelkezik, ami alapot szolgáltat a kártérítési igény kielégítésére.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból megalapozott következtetéssel határozta meg az alperest terhelő kártérítés összegét. Az ítéleti megállapítás szerint az I. rendű felperes korához képest jobb fizikai állapotban van, a mindennapi élet teendőiben segítségre nem szorul, kora miatt csak időszakosan szorulhat segítségre. Az alperes nem vitatja, hogy az I. rendű felperest fia halála pszichésen megviselte, ami a szakértői véleményből is kitűnik, azonban nem vesz igénybe semmiféle segítséget és a gyógyszerek szedésétől is elzárkózik, ami nyilvánvalóan nem róható az alperes terhére. Semmi sem indokolja a kártérítés mértékének felemelését, az I. rendű felperes fia után tekintélyes vagyont örökölt. Az alperes tettét megbánta, és nyilvánvaló, hogy szeretné a múltat a háta mögött hagyni és a jövőben kiegyensúlyozott életet szeretne élni. Az I. rendű felperes ellen azért indított pert, mert édesanyja halála után a hagyatéki eljárásban nem kerültek átadásra olyan vagyontárgyak, értékek, melyek apjával közös szerzeménynek minősülnek. Erre tekintettel az apai hagyatéka egy része anyja vagyona is volt, ami az alperest illeti.

A fellebbezés alapos.

Az alperes kártérítési felelősségét és az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeget nem vitatta, ezért az ítélet tábla az elsőfokú ítélet ezen nem fellebbezett részét nem érintette. A fellebbezés a kártérítés összegének felemelésére irányult, ezért az ítélet tábla e körben bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat azonban nem kellő súllyal értékelte és mérlegelte a kártérítés mértékének megállapításánál.

A fellebbezésből kitűnően az I. rendű felperes tévesen értelmezi az alperesi cselekménnyel okozott jogsérelmet. A kereset elbírálására alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 76. § -a a védelem alatt álló egyes személyhez fűződő jogok körében külön említi a testi épséghez és az egészséghez való jogot, melyek nem azonosak. A peradatok alapján nyilvánvaló, hogy az alperesi magatartás nem az I. rendű felperes testi épségét, hanem egészségét sértette. Az a fellebbezési érvelés helytálló, hogy az egészség körébe nem csak a testi hanem a lelki egészség is beletartozik. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a beszerzett orvosszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a felperes „testi épségében” az utóbbi években romlás, változás nem következett be, melyből következően az elsőfokú bíróság is tévesen értelmezte az adott fogalmat. Dr. **K.J.** orvosszakértő vizsgálata alapján nem az I. rendű felperes testi épségéről, hanem testi egészségéről nyilvánított véleményt. A pszichológus szakértő véleménye alapján megállapította, hogy az I. rendű felperesnél fia halálával pszichés állapotában következett be negatív irányú változás, ami azonban testi megbetegedéseiben romlást nem eredményezett.

A bizonyítékok szerint az I. rendű felperes aktív, nyitott életet élt. Fia halálával súlyos tragédia érte, akinek elvesztése és körülményei mellett lelki

fájdalmát fokozza, hogy unokája az alperes, a társadalom megítélése szerint az egyik legsúlyosabb bűncselekményt követte el, közreműködött az apja halálát okozó emberölés büntetvében. A perben kirendelt pszichológus szakértői véleményéből kitűnően az I. rendű felperes számára fia halála nagyon súlyos pszicho-traumát okozott, veszteségélményének feldolgozása az eltelt hét év alatt sem történt meg, egész élete fájdalma vesztesége köré szerveződik, emberi kapcsolatai beszűkültek, kevés örömforrása van. Támasz és biztonságigényét fia elégítette ki, akinek halálával ezen igényei kielégíthetetlenek, jövőképe szorongással telítetté vált, úgy éli meg, hogy teljesen magára maradt és helyzete reménytelen. Mindezekből következően az I. rendű felperes élete az alperes magatartása folytán drasztikusan megváltozott, véglegesen megnehezült, a trauma következtében élettere beszűkül, korára is figyelemmel új életvitelt kialakítani nem tud. A pszichológusi véleményből kitűnően lelki állapotában spontán javulás nem várható, a pszichoterápiás támogatás is csak arra adna lehetőséget, hogy fájdalmát és veszteségeit „kicsit könnyebben” tudja elviselni. Mindezekből következően a fia halála és annak körülményei által okozott súlyos pszicho-trauma súlyosan sértette az I. rendű felperes egészséghez való jogát. Mindezek mellett, a bizonyítékok szerint az I. rendű felperesnek a vele egy városban és napi kapcsolatban álló fia volt a támasza, szükség esetén ő nyújtott részére segítséget, amit halálával elveszített.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság által megítélt kártérítés nem áll arányban az alperesi magatartással okozott súlyos és tartós hátránnyal, ezért annak felemelése indokolt. A kártérítés összegével kapcsolatban az alperesnek cselekménye megbánására és jó magaviseletére való hivatkozása alaptalan, az a kártérítés mértékének megítélésénél figyelembe nem vehető.

Az okozott súlyos és tartós hátrányra tekintettel az I. rendű felperes által fellebbezésében igényelt kárösszeg nem eltúlzott, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatva az alperes által fizetendő kártérítést 5.000.000 forintra és annak késedelmi kamatára felemelte.

Tekintettel arra, hogy a kártérítés összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, a megítélt összeghez képest az I. rendű felperes által követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, az ítéletábra álláspontja szerint a költségek viselésénél indokolt a Pp. 81. § (2) bekezdésének és az Itv. 62. § (2) bekezdésének alkalmazása. Ezért az I. rendű felperes elsőfokú perköltség, illeték és állam által előlegezett költség fizetésére kötelező rendelkezéseket mellőzte és az állam által viselt illetéket, valamint költséget felemelte. Mivel az alperes nagyjából pervesztes, az ítéletábra ennek mértéke alapulvételével kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére az elsőfokú perköltség megfizetésére, ami az 5.000.000 forint kártérítési összeg alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: Rendelet) 3. § (2) bekezdése szerinti számított ügyvédi munkadíj. Az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes, ezért az ítéletábra a Pp. 78. § (2) bekezdése szerint kötelezte őt a másodfokú perköltség megfizetésére, ami 2.000.000 forint fellebbezési érték alapján a R. 3. § (4) bekezdése szerint számított ügyvédi munkadíj. Az I. rendű felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket az alperes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. október 1.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Utasi Ferencné írnok